

MAGYAR LAPOK

XII. évfolyam, 239 (3401) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12-27.

Sok kérdésben végleges megállapodásra jutott a moszkvai értekezlet

Biztosra veszik a szovjet fővárosban, hogy az értekezlet minden feladatát megoldja — 10-15 hadosztályt vetnek harcba a bolsevisták a keleti harcok valamennyi súlypontján

Bern. (Bud. Tud.): Moszkvai jelentés szerint a Szovjetunió, Nagybritánia és az Egyesült Államok küldöttsége szombaton tartotta 5-ik teljes ülését. Vasárnap újabb teljes ülés volt. Angol jelentés szerint Moszkvában továbbra is a megértés légköre uralkodik. Hír szerint különböző pontokat már elintézték és nyílt kérdésekben is gyorsan folynak a tárgyalások.

London. (Bud. Tud.): Az Exchange Telegraph diplomáciai tudósítója jelentí Moszkvából: Nem helytálló az az időnként kifejtett vélemény, mely sze-

rint a külügyminiszteri értekezlet bizonyos tekintetben Roosevelt, Sztalin és Churchill találkozásának előkészítésül szolgál, sőt megállapítható, hogy a most folyó megbeszéléseknek az a céljuk, hogy messzemenő gyakorlati eredményekre vezessenek. Tény az, hogy igen sok kérdésben végleges megállapodásra jutottak, melyekben már csak a három kormány formai hozzájárulása szükséges. Politikai téren a három nagyhatalom állítólag elhatározta, hogy közös politikát folytat Németország szövetségeseivel szemben.

nyomásával szemben? Német tényezők erre bizakodó hangon válaszoltak és katonai körök hangoztatták, hogy a helyzet konszolidálódott.

Légiriadó volt Zágrábban

Zágrábból jelentik: (MTI) Vasárnap délután 11 óra 40 perckor a horvát fővárosban megszólaltak a légi dudák. A riadó 1 óra 46 perccel tartott. Igen nagy magasságban északkelet-délnyugat felé vonuló gépek erős zúgását hallották. A légvédelmi tüzérség működött, de repülőgépek nem szállottak fel.

Berlinből jelentik: (MTI) Az Interint jelenti: A Führer vasárnap főhadiszállásán személyesen nyújtotta át Lueph korvettkapitánynak, egy tengeralattjáró parancsnokának a gyémánttal ékesített tölgyfalombot a vaskereszt lovagkeresztjéhez. Ez az első eset, amikor tengerésztilizt részesült ilyen magas kiüntetésben. Amikor a korvettkapitány eredményesen befejezte 15-ik vállalkozását, melynek időtartama minden eddigi tengeralattjáró vállalkozást felülmúlt, Dönitz főtengernagy napiparancsot adott ki, melyben elismerő ezekkel méltatta Lueph kiváló szolgálatait. A korvettkapitány hali szár.

Londonból jelentik: (B. T.) A Times terjedelmes nyilatkozatot közöl Badoglio tábornaggal Olaszország bepolitikai kérdéseiről. Badoglio többek között így nyilatkozott:

Megismétlem október 13-iki ünnepélyes kijelentésem, hogy a határozott újítások megvalósítása már nem az én dolgom, hanem az utódomé. Lemondok mielőtt megszűnik az ellenégeskedés. Azután olyan kormányt adom át a helyemet, amely teljesen a politikai feladatoknak szentelheti magát és az lesz a kötelessége, hogy az ország minden részében elrendelje a képviselőválasztásokat.

Lisszabon. (MTI.): Itteni politikai körökben úgy tudják, hogy az utóbbi időben Spanyolországba is érkezett Amerikából hadianyag.

mazásu német és mindössze 30 éves.

Lisszabon. (MTI): A Times legutóbbi száma hosszú tudósítást közöl arról, hogy az angol katonai légügyi és tengerészeti bizottság tagjai Új Zélandba érkeztek, hogy tárgyaljanak a hadikormányval. A bizottság teendője végrehajtani a brit haderőnek a Csendes tengerre való átvitelét a Japán elleni háború céljaira.

Washington. (Bud. Tud.): Politikai körökben hirt jár, hogy alapvető megállapodás jött létre Wilkie és Dewey kormányzó között a jövő évi elnökválasztásról. Kölesönös támogatást ígérnek egymásnak arra az esetre, ha közülük valamelyiket a köztársasági párt jelöli az elnökségre. Mivel a két elnökjelölt eddig egymás ellen harcolt, ez a megállapodás a köztársasági párt esélyeinek jelentős megerősödését jelenti. Nagyon fontos, hogy Sumner Welles hova csatlakozik. Eddig a demokrata párt esélyei a köztársasági párttal szemben 6:4 arányban voltak.

Legkényesebb szakaszukhoz érkeztek a tanácskozások

Moszkva. (Bud. Tud.): Illetékes tetszen nyomatékosan hangsúlyozzák, hogy nem felel meg a valóságnak az a híresztelés, amely szerint Eden Molotovnak jegyzéket adott át és a brit kormány e jegyzékben nyomatékosan azt a kívánását fejezi ki, hogy a szovjet kormány vegye fel az diplomáciai érintkezést a menekült lengyel kormánnyal. A „Háború és a Munkások” című lap eleve állást foglal azokkal a külföldön elterjedt hírekkel szemben, melyek szerint a Szovjet bejelentette igényét Északnorrvegiára. Egyébként hangoztatja, hogy a moszkvai értekezlet legfontosabb kérdése a katonai ügyek megbeszélése, arra való tekintettel, hogy az angolszás szövetségeseinek a háborúban való részvétele még mindig nem elégséges. Végül megállapítja a következőket:

— Moszkvában biztosra veszik, hogy az értekezlet megoldja minden teendőjét, hiábavaló tehát abban reménykedni, hogy széthúzás támad a három nagyhatalom között.

Lisszabon. (MTI.) Angolszász körökben utalnak arra, hogy a moszkvai tárgyalások most elérkeztek legkényesebb szakaszukba. A részletek megbeszélésekor még felmerülhetnek még nehézségek, de bíznak abban, hogy minden lehetőség megvan a megegyezésre.

Lisszabon. (MTI.): A moszkvai értekezlet angolszász kiküldöttei vasárnap a moszkvai színházban végignézték a Hattyúk tava című balett előadását. Most történt először, hogy az értekezlet angolszász résztvevői nyilvános helyen jelentek meg.

„Minden út Rómába vezet, — de ezeket az utakat aláaknázták”

Lisszabonból jelentik: (MTI) Alexander tábornok nyilatkozatában ezt mondta:

— Minden út Rómába vezet, de sajnos, ezeket az utakat mind aláaknázták és a hidakat felrobbantották. A terrep nehézségei miatt valószínű, hogy az olasz hadjáratot gyalogosan kell végigküzdeni. Bizonyos, hogy a németek igen keményen küzdenek Olaszország területéért.

Lisszabonból jelentik: (MTI) Morgenthau amerikai pénzügyminiszter, aki most fejezte be tuniszi, szardíniai, szicíliai, máltai és nápolyi körútját, Algírba érkezett, ahol újságírók előtt azt

mondta, hogy a szövetségeseinek még véres harcokat kell megvívniuk, ha el akarnak jutni Rómáig.

Berlinből jelentik: (B. T.) A keleti harcok helyzetéről Berlinben megjegyzik, hogy a szovjet hadvezetés a harcok minden súlypontjában körülbelül 10-15 hadosztályt vet be, viszonylag kicsiny, alig néhány kilométeres szakaszon. Kremensugtól délkeletre már a harcok kezdetén három hadsereget vetettek be. Ezzel kapcsolatban a külföldi újságírók között felmerült az a kérdés, vajon a Dnyeper-vonalat, melyet a németek nyilvánvalóan tartani akarnak, lehet-e tartani a Szovjet nagy

„Becsületünk aranyát sohase váltsuk fel rövideszü ügyeskedés hamispénzére”

Bárdossy László beszéde Szombathely város díszgyűlésén

Szombathelyről jelentik: (MTI) A város képviselőtestülete a város alapításának 1900 éves fordulójára alkalmából díszközgyűlést rendezett, amelyen a belügyminiszter képviselőjében Tomcsányi Kálmán és Horváth Béla belügyi államtitkár vett részt és tolmácsolta a miniszter üdvözlését; a jubiláló városnak. A díszközgyűlés hódoló táviratban köszöntötte a Kormányzó Urat üdvözölte Kállay miniszterelnököt, és a belügyminisztert, majd Grösz József kalocsai érsek, a szombathelyi egyházmegye apostoli kormányzója mondott ünnepi beszédet az egyház és Sabaria-Szombathely soha meg nem szűnt kapcsolatáról. Bárdossy László ny mi-

niszterelnök, a város díszpolgára méltatta ezután az ünnep jelentőségét.

— Multunk értelme és jelentősége nem abban van — mondotta — hogy hivatkozva emlegessük, hanem abban, hogy tanulságai és a belőle levonható kötelességek szerint éljünk. Ugy éljünk, mint elődeink, mindig bátran szembenézve a veszéllyel, becsületünk megfellebbezhetetlen parancsai szerint. Ezer éves multunk arra kötelez, hogy maradjunk hűek ahhoz a rendeltetéshez, amely ideállított bennünket és maradjunk meg mindig igazságunk egyenes útján és becsületünk aranyát sohase váltsuk fel rövideszü ügyeskedés hamispénzére.

Mi van a Hivatalos Lapban?

A *Budapesti Közlöny* szombati, 239. számában rendelet jelent meg a posta, táviró és távbeszélő forgalom korlátozásáról, valamint egyes díjtelek felfüggesztéséről szóló előbbi rendelet módosítása és a nyers ásványolajból hűföldön előállított könnyű-, kenő- és hengerolajok legmagasabb viszonteladói és fogyasztói árának megállapítása tárgyában.

A *Közlöny* legújabb, vasárnapi, 240. számában pedig rendelet jelent meg a gyógyszerek kiszolgáltatásához szükséges edényzet árszabásának módosítása, a vasuti és hajózási ügyekben a m. kir. kereskedelem- és közlekedésügyi minisztérium szakközegeinek részvételével teljesített eljárások fejében fizetendő eljárási díjak kivétele, a benzin- és olajkutakból árusítás idejének szabályozása, élőállatok postai szállításának felfüggesztése és a cirokseprő legmagasabb eladási árának megállapítása tárgyában.

Értesítés a szabadegyetem hallgatóihoz

A Népművelési Bizottság értesíti városunk értelmiségi osztályát, hogy az 1943-44. évi szabadegyetemi előadások folyó évi október hó 28-án, csütörtökön délután 5 órakor a városháza dísztermében kezdődnek. Ezen az első, megnyitó előadáson dr. Soós István polgármester bevezető szavai után dr. Hankó János kultuszminiszteriumi államtitkár, egyetemi ny. r. tanár Nemzet és kultúra címen tart előadást. A Szabadegyetem vezetősége kéri a hallgatókat, hogy a Népművelési Bizottság titkári hivatalában naponta déli 12 és 2, délután 5 és 6 óra között a Szabadegyetemre való részvételre jogosító Felvételi igazolványt váltani szíveskedjenek. Az egész évre szóló beiratási díj 1 P. Népművelési titkári hivatal: Szilágyi Dezso-utca 12. Távbeszélő 24-88.

Osszválasztmányi ülést tart a Nemzeti Munkaközpont

(Nagyvárad.) A Nemzeti Munkaközpont nagyvárad-i szervezete szerdán este tartja szokásos havi összválasztmányi ülést a Munkás-otthonban, amelyen részt vesz az összes szakmai csoportok vezetősége, valamint az üzemek munkásainak ösztömbizott testülete.

A napirenden szerepelnek a munkásságot érintő összes időszerű kérdések, valamint megbeszélés tárgyát fogja képezni a munkásfőiskola megnyitása és annak tantárgyainak ismertetése. Ugyancsak foglalkozni fog a választmányi ülés a polgári iskola előkészítő tanfolyamának megnyitásával.

Értesítem a n. é. közönséget, hogy a

„CORSO” illatszertárat átvettem

és azt illatszertár, pipere és háztartási cikkekkel dúsan felszerelve

„IDEAL” illatszertár cég alatt megnyitottam

Amidőn a legpontosabb kiszolgálást is előre garantálom, szíves látogatást kérek

Szilágyi László

a „IDEAL” illatszertár tulajdonosa — Rákóczi-ut és Széchenyi tér sarok

Egyhangú választással

Ifju Nyeste István nagyvárad-i segédlelkészt hívta meg lelkésznek a száldobágyi presbitérium

Száldobágyról jelentik: Vasárnap délután lelkészválasztó ülést tartott Száldobágy község presbitériuma, amelyen a község református vezetői rövid tanácskozás után, egyhangúlag ifj. Nyeste István Nagyvárad-réti segédlelkészt választották meg lelkésznek.

A presbitérium határozatát felterjesztik az esperesi hivatalhoz, majd közgyűlés fogja a jóváhagyást meghozni, az egyházi törvények betartása után, körülbelül 3 hét múlva. Egyébként a község református lakossága igen nagy számban is aláírta a választási határozatot és így

nincsen kétség afelől, hogy a jóváhagyás megtörténik és advent valamelyik vasárnapján be is iktatják az új lelkészt.

Nyeste István mindössze 27 éves és 6 év óta teljesít segédlelkészi szolgálatot. Huzamosabb ideig volt édesatyja mellett Mezőtelkén, majd mintegy 3 hónapja szolgál Nagyváradon, dr. Szabó Lajos, réti lelkész mellett. Váradon az Erdélyi Fiatalok körében tünt fel kiválóságával, de egyházi tekintetben is tevékeny munkát végzett. Erre figyeltek fel a száldobágyiak, míg azután döntöttek megválasztása kérdésében.

Vitéz Bély Alajos altábornagy a Székelyföldön

Szombaton Marosvásárhelyen járt, vasárnap Szászrégenben fejezte be szemlekorútját

A Levente Hírközpont jelenti:

Vitéz Bély Alajos altábornagy, az Ifjúság Honvédelmi Nevelésének és a Testnevelésnek Országos Vezetője szemlekorúton jár a Székelyföldön. Utja folyamán mindenütt nagy örömet és lelkesedést, az ifjúság feléje aradó szeretetét fogadja. Levente díszszázadok és leventeleány díszszázadok fogadják, megtekintik a levente- és sportlétszámjelentéseket és beszédet mond az egybegyűlt ifjúsághoz.

Kovácsán az IHNÖV megkoszorúzza a hősök szobrát és beszédeben fegyelmezett és áldozatkész munkára, vallásos és erkölcsös életre hívta fel az ifjúságot. Zabolán is beszédet mondott, majd Kézdivásárhelyre utazott, ahol hosszas megbeszélést folytatott a helybeli leventeparancsnoksággal. Osdolán megtekintette a levente gyakorlóteret és az új levente-

otthont, majd megsejmelte Málnás- és Málnás-fürdön a leventekiképző táborokat, majd Csikszeredán szemléltette meg az oktatást. Csikszeryn meglátogatta a ferences rendházat, a tanítóképzőt és a KALOT helyi szervezetét. Hargita-fürdön és Szentegyházasfalun kiképző táborokat látogatott meg, majd Székelyudvarhelyen intézett beszédet az ifjúsághoz. Megtekintette a leventeotthont és végignézte a Székely Múzeumot. Szemléje utolsó napján, szombaton Nagyalambfalva, Székelykeresztúr, Erdőszentgyörgy, Szentábrahám, és Akosfalva leventéinek megsejmelése után délután Marosvásárhelyen fogadták ünnepélyesen az IHNÖV-ot.

Vitéz Bély Alajos altábornagy vasárnap Szászrégenben fejezi be egyhetes szemlekorútját és este tér vissza a fővárosba. (L. H. K.)

Várakozáson felül sikerült a váradvelencei népzenei cigányok műsoros előadása

Nagyvárad. Vasárnap délután 5 órai kezdettel tartotta jótékony célú ünnepi előadását a városi Népművelési Bizottság rendezésében a váradvelencei népzenei cigányok és a Cinka Panna-telep népe az ottani Katolikus Kör nagytermében a Vöröskereszt és a váradvelencei templom javára.

Az előadásra olyan nagyszámú közönség gyűlt össze, hogy nagyrésze be sem fért a terembe, amely szorongásig megtelt a város minden rangú közönségével, jelölül annak, hogy a változatos műsor valóban felcsigázta az érdeklődést. A Szózat elneklése után nyitányt a népzenei 19 tagból álló zenekara játszott Horváth József (Simi) vezetésével, majd dr. Zitzmann Ferenc plébános meleg szavakkal ismertette az eddig magára hagyott cigányegyed sorsát, akikben régóta él az a vágy, hogy közelebb férjen a társadalomhoz. Ezért karolta fel testvériesen az egyház és a Népművelési Bizottság valamennyiüket a legkisebbtől a legnagyobbig. Ez az egyáltalán nem könnyű munka a legjobb úton halad s ennek bizonyítékát szolgáltatják a mostani előadás alkalmával is az egyébként tanulékony művészelkü cigányok.

Ezután Milák Emil iskolásfiú „A vén cigány” c. verset szavalta el,

Mozi műsora:

APOLLÓ: Orient express.
BELVÁROSI: Rombdőlő álmok.
CASINO: Az 5-ös számú örház.
KORONA: Fekete hajnal.

majd Kiss Gyula remek cigánytáncot mutatott be. Mulatságos zenés jelenetet játszottak Bogdán György, Lakatos Ádám, Kerecsi János, Kabódi Ferenc, Szabó Ferenc és Kovács Miklós. Gyönyörű népdalokat játszott a „Matyó” zenekar, amelynek címbalmosa saját készítményű facimbalmom külön is játszott meglepő tökéletességgel.

Költeményt szavalt Váradi Béla és szépen táncolt Bakos Etus. A cigányok vegyeskara több ízben igen sikerrel énekelt. Érdekes volt az a különlegesség, hogy a vegyeskarban a ró gyerektől öszül felöltött volt képviselve a dalárda. Szépen énekelt magyar népdalokat Jonás Ilonka, Bogdán György 86 éves öreg cigány csellón muzsikált, míg Mezei Magdolna 4 éves kislány hibátlanul szavalt el egy verset.

Kerecsi János nagy sikerrel táncolta el a székely verbunkost. Szavalt még Kállai Etus, Szilágyi Jenő. A közönség meleg tapsviharral jutalmazta a „Karaván cigány választás” című jelenetet, amely énekekkel és táncokkal volt tarkítva. Az erdő szélén lejátszódo képhez a Cinka Panna-telep népe énekelt, táncot jártak Varga Róza, Kiss Gyula, Milák Olga, Orosz Miklós, Gyöngyösi Rozsi, Horváth Sándor és a rajkók.

A jól sikerült előadás a Himnusz hangjai mellett ért véget. A műsor betanítás fáradságos munkáját és az énekar vezetését Wallner László tanító, népművelési helyi felügyelő végezte eredményesen.

Pályázati felhívás

Vadás Gyula főszerkesztő abból az alkalomból, hogy a *Nemzeti Sport* szerkesztőségétől megvált, 10 000 P-t ajánlott fel olyan 18 éven aluli szegénysorsú, hadiárva leventék jutalmazására, akik kiváló leventemunkájukon felül sportteljesítményükkel is kitűntek. A felajánlott összegből minden hadtest és külön Budapest Székesfőváros területéből 1-1 levente kap 1000-1000 pengőt.

Felhívom az iskolai és iskolán kívüli leventéket, akik ezeknek a feltételeknek megfelelnek, hogy haladéktalanul jelentkezzenek leventecsapat-parancsnokuknál.

Utasítom a leventecsapat-parancsnokokat, hogy a jelentkező leventékről legkésőbb f. év november hó 6-ig szolgálati jegyen az alábbi kimutatást terjesszék fel közvetlenül hozzám (Bp. V., Alkotmány-u. 5/7).

1. Név, születési idő és lakás.
 2. Eltartójának foglalkozása, vagyona és jövedelme.
 3. Testvérek száma, kora és foglalkozása.
 4. Leventeminősítés.
 5. Sportteljesítmények és versenyeredmények.
 6. A parancsnok véleménye.
- Minden jelentkezőről külön jelentést kérek.

Napokig hús nélkül volt Brazília fővárosa, Madridból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Mint Rio de Janeiroból jelentik, Brazília fővárosának lakossága több napig nem kapott semmiféle húsmezt.

Szórványos bombázást jelentettek a Dunántúl egyes részeiből

Sehol sem tudták áttörni a bolsevisták a német vonalakat. — Német repülőgépek 45 ezer tonna ellenséges hajúteret sülyesztettek el a Földközi tengeren

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Angol-amerikai repülőgépek vasárnap a déli órákban az ország délnyugati határát több hullámban átrepültek. A Dunántúl különböző részeiről szórványos bombázást jelentettek. A támadó repülőgépek az ország nyugati és délnyugati részein átrepülve hagyták el az ország légterét. Személyi veszteségről vagy anyagi kárról eddig jelentés még nem érkezett.

Berlinből jelentik: (MTI) Az Interinf jelenti: Egy nagyobb négymotoros bombázókból álló amerikai kötelék vasárnap délben Dél-Olaszország felől repülve, berepült Németország fölé. A kötelék egyrésze egészen Bécsig jutott előre. A tervezett zárt támadásra a kedvezőtlen időjárás és alacsony felhőzet miatt nem kerülhetett sor. Az amerikaiak bombákat találmokra dobtak le Bécs és az Alpok északi előtere közötti övezetben. Csak egy helyen keletkezett nagyobb kár. A rossz idő ezt az elhárítást is akadályozta, azt azonban most már biztosra lehet venni, hogy több amerikai repülőgép lezuhant.

Berlinből jelentik: (MTI) Az Interinf jelenti: Német repülőknak a Földközi tengeren haladó, 15 hajóból álló ellenséges hajókaraván ellen intézett támadás olyan eredményes volt, hogy az angolszász ellátási hajózásra mért érzékeny csapásnak kell minősíteni. Az eddigi jelentések szerint elsülyesztettek egy olajtartályhajót, nyolc megrakott teherhajót és szállítóhajót, összesen 45.000 tonnátartalommal és két rombolót. A hajókisérletnek majdnem kétharmad részét pusztították el. A megmaradt hajókon is találatokat értek el és tüzeket okoztak. Három szállítóhajó oldalára dőlt. A nagy ügyvel-hajjal megmenekült hajók rakományában is nagy károk keletkeztek.

Minden áron döntő sikert szeretnének felmutatni a bolsevisták az angolszász külügyminisztereknek

Berlin. (MTI) Az Interinf jelenti a keleti arcvonal helyzetéről: A bolsevisták szombaton is folytatták nagy támadásaikat a keleti arcvonal fő sulypontjain anélkül, hogy döntő jelentőségű eredményeket tudtak volna elérni. A szombati nap is az egész arcvonalon a német fegyverek teljes elhárító sikerét hozta. Az a szovjet vállalkozás, hogy Anglia és az Egyesült Államok külügyminisztereinek mindenáron katonai sikereket tudjanak felmutatni egyre nagyobb érvágást jelent a szovjethadseregnek és bényító hatása előbb utóbb megnyilatkozik. A bolsevistáknak szombaton ekerült ugyan egyes helyeken a német vonalakat néhány kilométerre visszaszorítani, egészében azonban a

német mélyen tagozott védelmi rendszer feltartóztatta és olyan eredményesen visszavetette őket, hogy a német vonalakat, jóllehet rendkívül sok embert és hadianyagot áldoztak fel, sehol sem tudták áttörni.

Berlinből jelentik: (MTI) Az Interinf jelenti: Könnyű német tengerészeti erők az október 23-ára virradó éjszaka lemegették a Fekete tenger keleti partján levő Anapa kikötő előtt cirkáló hajókat. Több torpedótalálatot értek el, de a rossz látási viszonyok miatt az eredmények pontosabb megfigyelése lehetetlen volt. Feltehető, hogy több megrakott vízijármű és készletben levő partraszállási bárka esett áldozatul a torpedóknak.

Melitopolból visszavonták csapataikat a németek

Berlin. (MTI) A Führer főhadiszállásáról jelenti a Német Távirati Irodának. A véderő főparancsnokságá közli: Súlyos harcokban, amelyekben Wittmann vezérőrnagy vezetésével különösen kitűntette magát a 3-ik ostromi hegyi hadosztály, szombaton is visszavertük az ellenség újabb heves áttörési kísérleteit az Azovi tenger és Zaporozsje között. Október 22-ére virradó éjjel több napig tartó utcai harcok után, Melitopolból visszavettük csapatainkat a város nyugati szélén levő állásainkba. A Zaporozsjetől északra elterülő térségben és Kremencsugtól északkeletre levő betörési helyről az ellenség egy időben nagy erővel hatalmas támadásra indult. A szovjet csapatoknak sikerült ugyan egyik-másik helyen területet nyerniük, csapataink azonban elkeseredett küzdelemben felfogták az áttörést célzó támadást. A csata nem eszkető hevességgel még mindig tart. A Dnyeper mentén, Kievtől délkeletre és a Szózs folyó torkolatánál a szovjet csapatok támadásai szombaton is eredménytelenek ma-

radtak. Saját támadó vállalkozásunk kievől északra eredményes volt és ezzel megszükitette az előző napon

AMIROL EPPEN SZÓ VAN...

támadt betörési rést. A Szmolenszktól nyugatra folyó elhárító esatában a harmadik napon is az ellenségnek nagy vereséget okozva visszavertük a szovjet csapatok legerősebb tüzérségi tüzrel támogatott, friss erőkkel indított állandó áttörési kísérleteit.

A délolaszországi arcvonalon a nyugati és középső szakaszon az ellenség tüzérségi előkészítés után páncélosoktól ámogott több előtörést kísérelt meg. Ezek többnyire az összpontosított elhárító tüzben, már az előőrök állásainak előterében vagy ellenlökéseink során meghiusultak.

A vasárnapra virradó éjszaka német harci repülőgépek egyik kötelé-

ke eredményesen támadta a brit tengerparton Greath Yarmouth kikötővárost. Más német repülőgépek egyéb délengliai célpontokra dobtak bombákat. Harci repülőgépeink az Atlanti-óceánon bombatalálatokat értek el két partraszállító hajón, melyek közül az egyiket elveszettnek kell tekinteni.

A Csatornában október 23-ára virradó éjszaka torpedónaszádaink és egy tulerőben levő angol cirkálókötélék között csata zajlott le. A német naszádok ebben az ütközetben teljes sikert arattak. Elsülyesztettek egy angol cirkálót és megtorpedóztak két rombolót. Saját erőink nem szenvedtek kárt.

Felhívást intézett az otthonhoz, hogy a belső arcvonal szilárdan álljon a harcoló katonák között, mert ebben a háborúban katonáknak és otthonmaradottnak egyformán kell küzdeniük a győzelemért, már pedig ez még igen messze van.

Lisszabon. (MTI) Eisenhower tábornok főparancsnok az algiri rádió útján közvetített beszédében hangzott, hogy ez a háború nagyon kemény és sok véráldozatot követel.

Átalakítják az angol kormányt

Atnyújtotta megbízólevelét az Egyesült Államok új moszkvai nagykövete

Amsterdamából jelentik: (MTI) Az angol kormánynak Churchill részéről várható átalakítása — mint az angol hírszolgálat jelenti — sok találgatásokra ad alkalmat. Jól tájékozott parlament körökben azt jósolják, hogy több változás lesz, mielőtt a parlament új ülésézsakára összejönne. Többek között Grigg hadügyminiszter elmozdítását is várják, akit az utóbbi időben a parlamentben élesen bíráltak, de azt hiszik, hogy a miniszteriumon kívül új fontos megbízatást adnak neki.

Stockholmból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A moszkvai rádióállo-

más jelentése szerint Kalinin szombaton délután fogadta a Kremben Harimant, az Egyesült Államok új moszkvai nagykövét, aki atnyújtotta neki megbízólevelét.

Stockholmból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A Szovjet Távirati Iroda hivatalos jelentése szerint Molotov külügyi népbiztos pénteken megbeszélést folytatott Eden angol külügyminiszterrel, amelyen Anglia moszkvai nagykövete is résztvett. Szombaton Molotov Kordell Hullt, az Egyesült Államok külügyi államtitkárát fogadta.

Japán már megnyerte a Csungking-Kina elleni döntő csata első menetét

Sanghai. (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A Newyork Times csungkingi tudósítójának jelentése szerint

csungkingi vezetőköröknek az a benyomásuk, hogy a küszöbönálló döntő csata első menetét Japán a júni eikeres hadműveletekkel már megnyerte. Az amerikai tudósító megállapítja, hogy a japán csapatok Kaolikung fennsíkján olyan hadállást teremtettek maguknak, amely a Salven halpartjáról nehezen támadható meg és amely a japán támaszpontokkal fennálló jó összeköttetése révén könnyen látható el utánpótlással. A japán csapatok most hátulról fedezve zavartalanul foghatnak hozzá Északuruma biztosításához.

A hindu nemzeti hadsereg már úban van az ellenség

Sonan. (MTI) A Német TI jelenti: Bose sajtónyilatkozatában közölte, hogy a szabad indiai ideiglenes kormány Angliának és az Egyesült Államoknak hadat üzent. A hadüzenet nem üres hírverési fogás. Bose ilyen határozathoz nem járult volna hozzá, ha nem lenne bizonyos benne, hogy

a határozatot gyakorlatilag is meg lehet valósítani.

Sonan. (MTL.) A Német Távirati Iroda jelenti: Bose, mint a szabad India ideiglenes kormányának elnöke és az indiai nemzeti hadsereg főparancsnoka, vasárnap reggel szemlélet tartott az indiai nemzeti hadsereg válogatott egységei felett.

Tokió. (MTL.) A Német Távirati Iroda jelenti: A Domei Iroda jelenti Sonanból, hogy Bose vasárnap újságírók előtt közölte, hogy a hindu nemzeti hadsereg már útban van az ellenség felé. Mihelyt Assamot és Bengáliát felzabálták, Csungking legbiztosabb hívei is más nézetet lesznek. Az ideiglenes kormány és a hindu nemzeti hadsereg Burmában ültette fel főhadiszállását.

Sonan. (MTL.) A Német TI jelenti: Bose szabad India ideiglenes kormányának elnöke közölte, hogy Burma elismerte az ideiglenes indiai nemzeti kormányt.

Két hirtelen halál az óvóhelyen

Vasárnap délelőtt a légirafordó alatt két hirtelen halálát és egy közlekedési szerencsétlenség történt a fővárosban. Negyedégy óra tájban a Hajós-utca 13. számú házba hívták ki a mentőket. Az izgalom következtében hirtelen rosszul lett Tóth Mihály 65 éves cipész-mester, aki már régebbi idő óta szívbeteg volt. Mire a mentők kiértek, már holtan találták a lakásán. Tíz perccel később az Aréna-ut 24. számú ház óvóhelyén Irtó Jánosné 65 éves háztartásbeli eszmélt, aki hozzátartozóival ment le, hirtelen rosszul lett és eszmélt. Az óvóhelyen többen segítségére siettek és felmosták az idős asszonyt. A mentők injekciókat akartak elejre tenni, de nem sikerült, mert időközben szívleghűdéssel meghalt.

Délj 12 óra tájban, amikor a szíriának megszólaltak, az Erzsébet-híd budai hídfőjénél a motorkerékpárijával Pest felé igyekvő Pandur Imre 29 éves kerekedő meggyorsította az iramot és teljes sebességgel belerohant az előtte haladó JK 415. rendszámú autóra. A motorkerékpár felborult, Pandur az utastéren zuhant. A mentők agrázkódással és súlyos törésekkel az Új Szent János kórházba vitték.

Gépjárművezetői vizsgák új rendje

Gépjármű vezetői vizsgák új rendje.
A Magyar Távirati Iroda jelenti: A belügyminiszter a kereskedelem és közlekedési miniszterrel egyetértésben rendeletet adott ki, a gépjármű vezetői vizsgák új rendjéről. A rendelet szerint a régi gépjárművezetői igazolványok csupán folyékony üzemanyaggal (benzin, motorkő, faszeas, gázolaj) hajtott gépjárművek vezetésére jogosítanak. A jövőben tehát mindazok, akik ilyen folyékony üzemanyagu gépjárműre nyerték el a gépjárművezetői igazolványt, másfajta üzemanyaggal hajtott gépkocsit nem vezethetnek. Azok a gépjárművezetők, akik gázüzemű tüzelőanyaggal (tartályokban tárolt propan, bután, világító földgáz, gépjárművel fejlesztet generátor gáz vagy acetilén gáz) hajtott gépjárművet kívánnak vezetni, először a folyékony tüzelőanyaggal hajtott gépjárművezetői igazolványt kötelesek megszerelni, csak ezután jelentkezhetnek a gázüzemű tüzelőanyaggal hajtott gépkocsivezetői vizsgára.

Az ellenséges propaganda szellemi bombázásáról és a belső front partizánjairól beszélt Nagyváradon Vida Vilmos, a nemzetvédelmi minisztérium kiküldöttje

Unnepélyes nagygyűlést tartott a Nagyvárad Társadalmi Egyesületek Együttműködése a városháza dísztermében

Nagyvárad. Szombaton délután 6 órakor tartotta a Nagyvárad Társadalmi Egyesületek Együttműködése ünnepélyes nagygyűlést, a Szózat százados évfordulója alkalmából, a városháza dísztermében. A gyűlés megkezdéséig sűrű sorokban érkeztek a meghívott vendégek a díszterem padsoraiba és 6 óra után néhány perccel zsúfolt közönség előtt nyitotta meg a nagygyűlést dr. Tripsó Sándor ny. kir. ítélőtáblai tanácselnök, aki dr. Sriffert Béla elnök távollmaradása miatt, a nagygyűlésen végig elnökölt. A Nemzetvédelmi Propaganda Minisztérium helyi megbízottja minőségében köszöntötte a gyűlésen megjelent propaganda minisztériumi képviselőt.

Szellemi bombázás és a belső partizánok

Dr. Vida Vilmos, a Nemzetvédelmi Propaganda Minisztérium képviselője a háborús helyzetről nyújtott tájékoztatást és a magyar célokat ismertette:

— A Nemzetvédelmi-Propaganda miniszter képviselőjében jelentem meg — mondotta dr. Vida Vilmos. — Ismertetni óhajtom a magyar célokat, amelyek a magyarság egyetemes harcát meghatározzák. Nem kívánok szólni ez alkalommal a mi oldalunk harcáról, csupán nemzetünk harcáról akarok nyilatkozni. Ma, hála Istennek, nem nagyon érezzük meg a második nagy világháború anyagi súlyát. A háború eseményeitől is megkímélte nagyrésztben hazánk területét a Gondviselés. De a

szellemi bombázásoktól, amelyeket az ellenséges propaganda indított ellenünk, már nem tudunk menekülni. Napról-napra hullanak köztünk az ellenséges rádió-állomások hullámhosszain keresztül az ellenséges szellemi bombák, amelyek meg akarják bontani a belső egyetemet és a belső rendet. Igen, sújtják még a magyar lelkeket a belső partizán harcokhoz hasonlítható suttogó-hadjáratok, amelyeket köztünk élő idegen és ellenséges elemek indítanak a békés, dolgozó és jövőjének élő magyarok ellen. Mint minden ellenséges hadjárat ellen, így ez ellen is védelmi fegyver kell: ez a Nemzetvédelmi Propaganda! (Taps.)

Ki határozta meg helyünket ebben a háborúban?

— Vannak, akik ma már elég hangosan s fennen hirdetik köztünk, egycsek magyar létükre is, hogy rosszul választottuk meg helyünket a mai háborúban, mint eddig is, most sem kérdezték meg tőlünk, hogy hol a helyünk, most sem mi választottuk, mert nekünk csak két út, az élet, vagy a pusztulás útja állott előttünk; meg lehet-e azért róni valakit, mert az élet útját választotta; a magyarság helyét ebben a háborúban nem ő maga, hanem a körülmények határozták meg! (Taps.)

Az érzelem és az értelem politikája

— Azt is mondják, hogy ma nem lehet az érzelem, hanem csak az értelem politikáját üzni! Mondják meg: mi történt volna velünk, ha az értelem politikáját követve eszelekedtünk volna a pár hónap előtti válságos órákban? 24 óra alatti csatáért változott volna hazánk területe s ha ma így határoznánk, ma is így történnék. A szomszédos baráti nagyhatalom ebbe — érthetően — nem nyugodnék csak olyan könnyen bele, lefegyvereznék pár nap alatt honvédegyünket és a lefegyverzett hadsereg tetlenül nézné, amint az ellenségé vált szövetséges végig gázol az országon. Ez újabb 1918-ra vezetné az országot. Attól a sokat rettegett bombázástól sem mentene meg bennünket ez a halva eszelekedés, mert meg szállottak a válnánk és a megszállott országok a tapasztalat szerint éppen annyit szenvednek a bombázásoktól, mint az anyaországok. Ugy járnánk, mint Olaszország. Egy szégyenteljes árulás testvérhárcba s pusztulásba döntené az országot. Mellyik magyar kívánhatja ezt tőlünk?

— Csak egy feladatunk van: még jobban megfogni a fegyvert! Sorunk attól függ, hogy mennyiben tudjuk megcsillagítani ezeréves fegyveres fölényünket. S az a tény, hogy egy része hadseregünknek lábhoz lett fegyverekkel örködik, nyugtasson meg mindenkit, mert amíg lábhoz tet fegyvereink vannak, addig az ország területi épsége biztosítva van! (Taps.)

— A suttogó propaganda hol jobb, hol balfelé mutat eltolódást. Ezzel szemben a magyar politika sziklaszilárdan halad a szegedi úton! A mai szellemi bombák között sokat halljuk azok hangját, akik 1919-ben már egyszer beirták nevüket a magyar történelem fekete lapjaira vérbetűkkel! A mi álláspontunk az, hogy bár parlamentáris rendszerünknek megfelelően, minden politikai iránynak helyt adunk, azonnal közbelépünk, mihelyt az az ország biztonsága, avagy belső rendje ellen tör! (Taps.)

— Tartózkodjunk jóslatoktól s találgatásoktól, mert így rémhírtérjesztőkké leszünk. Támogassuk min-

den erőnkkel az ország hivatott vezetőit, akik felelősséggel vállalták a nehéz feladatot. Fogjuk meg egymás kezét s vállalva küzdjünk nemzetünk jövőjéért! (Taps.)

Ma a hazamegtartás harcunk célja

Dr. Vida Vilmos magasszarnyalású beszéde után, dr. Tripsó Sándor emelkedett szólásra:

— A mai események tárgyilagos szemléleteket kívánnak — mondotta. — Ezeréves történelmünk mindig harcokat követelt tőlünk. Száz év előtt is koreszmék értek a nagy idők méhében. Akkor hazaszerzés, ma hazamegtartás a harc célja!

Beszédében visszaillesztést tett a mult világháború eseményeibe, majd a párizskörnyéki békek rendezéseit ismertette. Elesen vonta meg a vonalat a két tábor között, amely a két évtizedes fegyvertelen harcban egymástól mind jobban távolodott, míg nem a világháború törékvő győztes hatalmak képecek voltak egy danzigi kérdés miatt kirobbantani az új háború csiráját. Megokolta Magyarország álláspontját az új háborúban, aztán a kezdeti sikereket, majd az egy év óta megkezdett defenzívát ismertette.

— A német hadvezetés úgy döntött, hogy defenzívát kezdeményez. Ez nem az orosz nyomás miatt történt, mert ilyenről nem is volt szó. Ez az elhatározás kizárólagosan a német hadművészet eszüménye. Célja, hogy minél kevesebb német erő feláldozásával, minél jobban felőrölje az ellenséges erőket, amely a területi sikereken felbuzdulva, tömegesen esett a német csapdába.

Semmi szükségünk sincs olaszországi „békére”

Attért ezután az utóbbi idők nagy kérdéseire. Beszélt arról, amit sokan reméltek hazánkban az olasz felrálás után s ami — hála Istennek nem következett be. A magyar politika nem követte az olasz politikát és sziklaszilárdan halad ma is kiszabott útján.

Beszélt végül a bomlasztó szervezeteiről, amelyeket sikerült és sikerülni fog ezután is lefűlelni.

— Higyük és valljuk: „A nagy világon ekívül, nincsen számokra hely! Áldjon, vagy verjen sors keze, itt élne-halnod kell!

PÁLYÁZATI HIRDETME NYEK SEGÉDJEGYZŐI ÁLLÁSOKRA. A Közlöny vasárnapi száma pályázatot hirdet Konyár, Váradszentmárton és Köröskisjenő biharmegyei községekben megüresedett segédjegyzői állásra. A kérvényt Biharvármegye alispánjához kell címezni a megjelenéstől számított 15 napon belül. Pályázati feltételek a Hivatalos Lap szevzett számában.

Dr. Vladár Gábor titkos tanácsos a magyar magánjog fejlődésének irányairól tartott előadást a jogászegyletben

Szép és előkelő közönség gyülekezett össze szombaton délután az itélőtábla dísztermében. Dr. Vladár Gábor m. kir. titkos tanácsos, kir. kuriai tanácselnök, az igazságügyminisztérium törvényelőképző osztályának vezetője tartotta meg ott nagy érdeklődéssel várt előadását. Érdekes tárgy, lebilincselően magasröptű előadás s az előadást végig nagy érdeklődéssel kísérő jogászilag képzett közönség jellemezte a szombati jogászegyleti estét.

Az elnöki emelvényen az illusztris előadón kívül ott láttuk dr. vitéz Moldoványi István kir. itélőtáblai elnököt, mint a jogászegylet elnökét, dr. Medvigy Gábort, mint a magánjogi szakosztály elnökét, dr. Gyöngyössi István kir. főügyészt és dr. Krüger Jenő ügyvédi kamarai elnököt. A közönség sorában megjelentek dr. Cziffra Kálmán és dr. Hlatky Endre főispánok, dr. vitéz Nadányi János alispán, dr. Patskó Elemér országgyűlési képviselő, dr. Váradi Imre törvényszéki elnökhelyettes, dr. Borbély Miklós ügyészségi elnök és még sokan mások a nagyváradi jogászélet reprezentánsai közül.

Néhány perccel öt óra után nyitotta meg az ülést vitéz Moldoványi István elnök. Bevezetőben megemlékezett arról, hogy a nagyváradi jogászoknak már a közelmúltban is volt szerencsájük dr. Vladár Gábort hallani, most pedig a magánjog fejlődésének irányairól hallhatják őt, mint a legilletékesebbet, aki közel negyedszázad óta működik az igazságügyminisztérium törvényelőképző osztályában, eleinte mint elismert tekintélyű munkatárs, majd mint az osztály vezetője. Ezután átadta a szót dr. Vladár Gábornak.

Dr. Vladár Gábor előadása három nagy részből állott. *A jogalkotás, a jogalkalmazás és a jogtudomány fejlődési irányainak ismertetéséről.* Amint az előadó mondotta, ebben a harmas érendezésben létket a jogi élet.

A jogszabályok területein széttekintve a legszembetűnőbb a *Rendeleték Tárának megvastagodása és a Törvénytár meglehetősen szűkítése.* Azelőtt a civiljogász a Rendeleték Tárának kötetét csak elvetve lapozgatta, ma azonban a Rendeleték Tára nélkül hiányos volna a magánjogász könyvtára. 1912 óta sorozatosan kapta meg a kormány a törvényhozástól a felhatalmazást, hogy magánjogi kérdéseket is rendeleti uton szabályozzon. Legutóbb az 1939. évi honvédelmi törvény adott igen széleskörű felhatalmazást.

Önként felvetődik a kérdés, vajjon nem szenvedett-e sérelmet a magyar alkotmánynak az a sarkalatos elve, hogy a magánjog forrása a törvény. A felelet erre nemleges. A felhatalmazások ugyanis mindig csak meghatározott körre vonatkoznak, például a honvédelem érdekeivel összefüggő magánjogi kérdésekre, vagy az államháztartás egyensúlyának biztosítását érintő kérdésekre. Amint a rendkívüli helyzet megszűnik, elenyésznek a rendeletalkotási felhatalmazások is.

De még a rendeletek között is különbséget kell tenni a valódi jogszabályok és a pusztán hatósági intézkedések között, mint például a különféle valuta-politikai rendeletek, stb. Ezek minx valami kód ülnek meg a jog egyes területeit s amint a rendkívüli viszonyok megszűntével a kód elszáll, úgy fognak

előtűnni a magánjog épületei a maguk teljes épségében és sértetlenségében.

Ezután az előadó végigtekintett a magánjog egyes területein az utolsó negyedszázadban alkotott jogszabályokon. *Az ingatlan dologi jog szabályai a tulajdonos mind nagyobb megkötöttségének irányában haladnak.* Így például az 1935. évi erdőtörvény életbelépése után az erdőtulajdonos jóformán csak kezelje erdejének és élvezi jövedelmeit, de hogy mit, mikor és hol termeljen ki erdejéből, az már nem az ő tetszésétől függ.

A házingatlanokat, különösen nagyobb városokban annyi megkötöttség terheli, hogy amint mondani szokás, a házingatlan csak arra való, hogy a közterhek viselésének alapja legyen.

A mezőgazdaság fejlesztéséről szóló törvény pedig a mezőgazdasági termelés terén állít fel a gazdákra kötelező szabályokat. Mégis meg kell állapítani, hogy ezek a korlátozó rendelkezések a magyar jogrendszerben azelőtt sem voltak ismeretlenek. Az 1848-i jogalkotást megelőző időben a nemesi birtokokat az ősiség és a katonakötelezettség, a jobbágybirtokot pedig a köz- és a földesúri terhek korlátozták igen jelentős mértékben. A mai fejlődés csak a mai időknek megfelelő alakja a magyar jogban mindig ismert korlátozásoknak.

Végigtekint ezután az előadó a kötetmi és család jog területein, majd a jogalkalmazás területeire tért át. A magánjog alkalmazója: *a bíróság jelentős faktora a jog fejlesztésének.* Amint az élet változik, változónak kell a jognak is. Ezen a téren néha a jogalkotás, máshol a jogalkalmazás jár elől. Láttunk külföldi példákat, ahol az a felfogás uralkodott, hogy a bíróság az igazságszolgáltatásban talán még a törvényhez sincs kötve. Vízont olyan helyzet is előadódott egyik nagy külföldi államban, hogy a bíróságnak nem tudott, vagy talán nem is akart a rohamos jogfejlődéssel lépést tartani. Évekbe telt, míg az így előállt hasadást el lehetett egyengetni. *A magyar bíróság sem tekintette magát a törvényen felül állónak, de nem egyszer kifejezett olyan jogelveket, amelyek a törvényben még nem voltak lefektetve, de az élet megkövetelte őket.* Itt különösen megemlítette az előadó a valorizációt, amelyet a Kuria gyakorlata az első világháborút követően fejlesztett ki s amelynek nyomai a judikatúrában néhány héttel ezelőtt ismét megjelentek. Ezután a jogesetek szines sorával esetelte az előadó, hogy a magyar bíróság a törvényeket nem mereven betűszerint, hanem az igazságosság és a méltányosság szellemében alkalmazza.

A jogtudomány területein az előadó már nem maradhatott kizárólag a magyar jogi irodalomnál. Az első világháború utáni jogi irodalmat a jogi pozitivismus elleni harc jellemezte. Ezt megtaláltuk Német-, Francia-, Olaszországban, Svájcban egyaránt. A nagy egyetemek körül csoportosuló jogászok munkái tiltakozást jelentettek az ellen a korábbi pozitivistá felfogás ellen, hogy a jog az élettől teljesen különálló rendszer. Ezeknek a küzdelmeknek és különösen a németországi küzdelmeknek, amelyek a politikai események hatása alatt igen nagy hullámokat vetettek, lebilincselően érdekes ismertetése után áttért dr. Vladár Gábor a magyar

jogi irodalomra is. Mint a magyar jogfejlődés legjellemzőbb vonását állította be, hogy a magyar jogtudomány nem zárkózik el sohasem az idegen jogfejlődésnek, az idegen eszméknek megismerése elől, de azokat megszüri a magyar jogi felfogás szűrőjén.

A klasszikus idézetekkel bővelkedő előadás végén dr. Vladár Gábor felvetette a kérdést, hogy vajjon merre halad a magyar magánjog fejlődése? Az apostolok idejének titokzatos „Quo vadis” kérdése nem arra volt kíváncsi, hogy Péter apostol melyik városba, vagy melyik országúton halad? *A kérdésre a választ a lelkiismeretnek kellett megadni: helyese az az út, amelyen ha-*

Magyarország erőit csak jobboldali politika és jobboldali vezetés foghatja össze

Antal miniszter beszéde a MEP hódmezővásárhelyi szervezete előtt

Hódmezővásárhelyről jelentik: (MTI) Hódmezővásárhely városa az ottani Tornya Társaság vasárnap meleg és megható ünnepség keretében emlékezett meg a híres írónak és dramairónak, Hódmezővásárhely ezüлтténék Bibó Lajosnak 30 éves időj jubileumáról. A jubileumra a város és a Tornya Társaság meghívására Hódmezővásárhelyre érkezett Antal István dr. nemzetvédelmi propagandaminiszter is, aki meleg szavakkal emlékezett meg Bibó Lajosnak, a hódmezővásárhelyi rög költőjének írói és publicisztikai tevékenységéről. Vitéz Kolosváry-Borcsa Mihály, az Országos Magyar Sajtókamara elnöke az újságírók nevében köszöntötte Bibó Lajost.

Hódmezővásárhely. (MTI) A Bibó ünnepségekre vasárnap Hódmezővásárhelyre érkezett Antal István dr. nemzetvédelmi és propagandaminiszter és a MEP hódmezővásárhelyi szervezetének választmányi tagjai előtt hosszabb beszédben ismertette

a kül- és belpolitikai helyzetet. Az ország erőit csak jobboldali politika és jobboldali vezetés tudja összefogni. Csak jobboldali politikai intézmények tudják ebben az országban a rendet, a fegyelmet, a tekintélyt és a harmónikus társadalmi munkát, az államhatalom elejét és a polgári rend együttműködésének többi feltételeit biztosítani.

Ezután a költségvetéséről szólt a miniszter, amelyet a konszolidált és céltudatos államvezetés eddig Európában szinte példátlanul álló produktumának mondott. A költségvetés bevételi oldala — ugymond — a nemzet jövőjébe vetett törhetetlen hitnek és az ezért való áldozatkészségnek a biztosítéka és bizonyítéka annak, hogy az ország erői a háború ötödik évében nemcsak, hogy töretlenek, de még nem egy tekintetben gyarapodnak is. A költségvetés kiadási oldala pedig a céltudatos államvezetést illusztrálja.

Nemzetragalmazás miatt előzetes letartóztatásba helyezték dr. Mangra Demeter ügyvédet és feleségét

Nagyvárad, okt. 25. A román meg szállás idejéből ismert személyiség volt Nagyváradon dr. Mangra Demeter román ügyvéd, ki annakidején hangadó szerepet töltött be a román közéletben és nem egyszer adta tanujelét magyar gyűlöletének.

Az ügyvéd és felesége nemrégén elhatározták, hogy Aradra költöznek. Ecélből butoraikat összecsomagolták, majd a vasúti állomásra szállították. Október 23-án délután 2 órakor az állomáson szolgálatot teljesítő rendőrök jelenlétében súlyosan ragalmazó kijelentéseket tett dr. Mangra a magyar államra vonatkozólag.

A rendőrök jelentést tettek a hatótakról, majd vasárnap délután, amikor Mangráék éppen a vonatra szálltak, hogy Aradra utazzanak, a rendőri hatóság nemzetgyalázás gyanúja miatt a vonatról lezárította dr. Mangrát és feleségével együtt őrizetbe vette. Kihallgatásuk hétfőn délelben ért véget, majd déli 1 órakor a nyomozás befejezése után átkísérték a királyi ügyészségre.

Mindentelén ipari és házi
varrógépet
egy évi felelősséggel javít
JAKAB műszerész
Kossuth u. 5. Telefon 23-30
Kerékpáralkatrészek, varrógép-
tűk raktáron
ZIPPZÁR—JAVÍTÁS

Ugy hiszük, hogy a felelet a magyar magánjog fejlődésének quo vadis-ára nem lesz kedvezőtlen.

Hosszantartó és lelkes taps után dr. Medvigy Gábor itélőtáblai tanácselnök tolmácsolta ékes és meghatott szavakkal a nagyváradi jogászok köszönetét és háláját azért az ajándékért, amelyet dr. Vladár Gábor előadásával nyújtott.

Pályázat az „Erdélyért” egyetemi ösztöndíjra

Debrecen sz. kir. város törvényhatósági bizottsága által „Erdélyért” c. egyetemi ösztöndíj egy megüresedett helyére a következő feltételek mellett pályázatot hirdetnek.

Pályázhatnak az ösztöndíj elnyeréséért mindazok a magyar ifjak, kik az 1940. évi augusztus hó 30-ai bécsi döntőbíróesági határozat alapján a Magyar Szent Koronához visszacsatolt területeken születtek, ezegynsorsu, kiválóképességű és jó tanulmányi eredményt értek el és egyetemi tanulmányaikat a debreceni m. kir. Tisza István Tudományegyetemen bármelyik fakultáson **ohajtják** megkezdeni ill. folytatni és **végezni**.

Az 1943-44. tanév első felében megüresedett 2000 pengős ösztöndíj elnyeréséért a debreceni m. kir. Tisza István Tudományegyetem Rektorához címzett, hozzá 1943. év november hó 15-ig benyújtandó, esetleg postán beküldendő pályázati kérelemhez csatolni kell a pályázónak:

1. Születési anyakönyvi kivonatát.
2. Illetőség bizonyítványt.
3. Nemziszó származásának igazoló tanúsítványt.
4. Erkölcsei bizonyítványt, (érettegít most tettek a középiskola igazgatójának erkölcsi bizonyítványát).
5. Érettségi bizonyítványt, esetleg egyetemi leckekönyvet, vagy hiteles másolatát.
6. Helyhatósági bizonyítványt folyamodó szüleinek vagyoni, jövedelmi, kereseti viszonyairól, családi körülményeiről és a családtagok számáról.

Az ösztöndíjak odaítélésében a Debreceni Egyetemi Diákjóléti Bizottság véleményes javaslata alapján Debrecen sz. kir. város polgármestere dönt.

Az ösztöndíjat a Diákjóléti Bizottság elnöke 1943. év december hó 31-ig utalványozza. A Diákjóléti Bizottsági elnök gondoskodik, hogy az utalványozott összegből a Diákjóléti Bizottság útján az ösztöndíjasok tandíja, internatusi és menadíja, valamint vizsga és szigorlati díjai kifizetessenek, továbbá az ösztöndíjasok a szükséges tankönyvekkel elláttassanak a legszükségesebb ruházati cikkek beszerezhetésén kívül pedig egyéb felmerülő apróbb kiadásaiak fedezhető legyenek.

Az ösztöndíjat elnyert hallgató az ösztöndíj élvezetében mindaddig marad, amíg egyetemi tanulmányait azon a fakultáson, ahol megkezdte, kiváló eredménnyel be nem fejezi, sőt azon túl is még egy esztendőig szigorlati tandíj címén.

Az ösztöndíjas minden félév végén a Diákjóléti Bizottság elnöke előtt igazolni köteles a félév folyamán tanúsított szorgalmát és tanulmányi eredményét. Debrecen sz. kir. város polgármestere ennek az igazolásnak megtörténte után a Diákjóléti Bizottság véleménye alapján intézkedik az ösztöndíjasokra az ösztöndíj élvezetében való meghagyás és a félévre járó ösztöndíjrészeinek utalványozása, avagy az ösztöndíj megvonása ügyében.

Nagyvárad, 1943. évi október hó 22-én.
Dr Gyapay László, s. k. polgármester h.

FERENC JÓZSEF
KESERŰVIZ

Tudósok vezetésére bizzák a nagyváradai Muzeumot

(Nagyvárad.) Tegnap este 6 órakor tartotta a Katolikus Körben ezévi rendes közgyűlést a Biharmegyei és Nagyváradai Régészeti és Történelmi Egylet. Előbb a választmányi gyűlés zajlott le, amelyen a távozó Nyárády István eddigi pénztárnok helyébe dr. Bogdánffy Szilárdot választották meg. A számvizsgáló bizottság jelentésében közölte, hogy a Muzeum ezévi bevétele 6324, kiadása 5100 pengő volt. A választmány köszönetet szavazott a város s a vármegye illetékesinek, akik pénzáradásaikkal támogatták a muzeumot.

Félhétkor nyitotta meg a közgyűlést dr. Némethy Gyula elnök.

— „A fegyveres harc közepette hallgatnak a muzsák”, mondja a latin közismert mondás — mondotta dr. Némethy Gyula. — A háború sok akadályt gördít a mi munkánk elé. Sok intelligencia — a muzeum vezetésében és irányításában sikeresen közreműködni alkalmas férfiut behívtak katonai szolgálatra. Ilyen körülmények között igen rosszul érintette az egyletet az a kiméretlen és kemény kritika, amelyben egy városi közgyűlés alkalmával dr. Patzó Elemér részletesen bennünk. A kritikától nem félünk soha, ha a kritika tárgyilagossá és helytállósá. Azt sem mondhatjuk, hogy az elhangzott kritika részleteiben nem helytálló, de sok olyat tulajdonít az illető hibánknak, amelyről a mai viszonyok között nem lehet tenni.

Dr. Hlatky Endre főispán szölt hozzá a megnyitó beszédhez:

— Nem akarom védelmembe venni az illetőt. — mondotta. — aki az egyik városi gyűlésen bírálattal illette a muzeumot. Azonban szük-

ségesnek tartom kijelenteni, hogy — bár az a munka, amelyet az egylet a 22 éves rabság alatt folytatott, igen komoly — nem szabad figyelmen kívül hagynunk. Nagyváradhoz hasonlítható nagyságu többi magyar városainak összehasonlíthatatlanul nagyobb értékei vannak.

— Be kell még jelentenem a közgyűlés előtt, hogy nemcsak bírálatok, de segítségek is történtek a múlt év folyamán, miután a város a töltehető módon, holott a költségvetésben erre fedezet nincs, méltó részt vállalt magára a muzeum segélyezéséből. Ezenkívül a város a közeljövőben hajlandó a muzeum irányítását átvenni és hivatott szakemberek kezeibe helyezni, saját felügyelete alatt. Így alkalmazni óhajtana ez esetben két tudóst, akik megállapított fizetéssel végeznék feladatukat, két segédzemélyzetet és két altisztet. Ehhez már az illetékes minisztérium hozzájárulása is megvan!

A titkári jelentésben közölték, hogy a múlt esztendőben a muzeum látogatottsága nagyobb volt mint előző években. Az iskolák is testületileg látogatták meg. A szükséges légo. intézkedéseket az épületben végrehajtották.

Muzeum-őri jelentés következett, amelyben ismertették az év folyamán ajándékozott tárgyakat.

Ezután indítványozták a tagdíjak és a belépti díjak felemelését, miután a mai helyzetben szinte nevétséges árak voltak eddig hatályban e téren. A tagdíjat négy pengőre hatra, a beléptidíjat 20 fillérről 50-re emelte a közgyűlés. A rendkívüli látogatók beléptidíját 40 fillérről 1 pengőre emelték.

A mult dicsőségén nem lehet élösködni...

— mondotta vitéz Gödry János vezérőrnagy a nagyváradai vitézavatáson

(Nagyvárad.) Vasárnap délelőtt 11 órakor ünnepélyes teljes ülést tartott Biharvármegye és Nagyvárad Vitézi Társadalmi Bizottsága, a vármegye háza nagy tanácstermében.

A teljes ülés a nemzeti imával vette kezdetét, majd dr. vitéz Nadányi János alispán, a Vitézi Társadalmi Bizottság elnöke megtartotta elnöki megnyitóját, üdvözölve a megjelenőket, akiknek soraiban a helyőrség magasrangú tisztikarán kívül, jelen voltak a vitézi rend tagjai, közöttük dr. Cziffra Kálmán vármegyei főispán, dr. Hlatky Endre városi főispán, az elnöki emelvényen pedig vitéz Magyarossy Sándor altábornagy, vitéz Báthory-Szűcs Sándor vezérőrnagy, vitéz Moldovánvi János táblaelnök, vitéz Gödry János vezérőrnagy, Nagyvárad város Vitézi Székkapitánya és a vitézek, valamint nagyszámu ünnepelő közönség.

Az ünnepi beszédet vitéz Gödry János ny. vezérőrnagy, vitézi székkapitány mondotta, megemlítve, hogy a vitézi rend tagjai kemény fogadalmat tesznek és ehhez erős akarat és erős kitartás kell, hogy ezt meg is tarthassák. A vitézi várományosokhoz intézett szavaival elmondotta, hogy aki anyagi érdekből van

itt, az jobb, ha távozik. Hazaszeretettel, önzetlen munkát, vallásos lelket vár el a vitézektől, mert enélkül nincs vitéz. A mult dicsőségén nem lehet élösködni. A multért megkapják a vitézek a jutalmukat, de ez csak könnyíti a megélhetést, egyébként a vitézeknek saját lábukon kell járni és harcolni a szédületes zuhanás, gonoszság és kapzsiság ellen. Az önzetlenségre még jobban szükség van most, mint eddig az erkölestelenségek áradata között. Nem jöget, súlyos terheket vállaltok magatokra — mondotta többek között —, nyissátok fel tehát a vakok szemét, mert csak így vagytok méltók, címekre. Nemesak szavakban, hanem tettekben is szolgálnotok kell a vitézi rend javát.

A gondolatokban gazdag, tartalmas és izzó hangu beszédet lelkes tapsokkal köszönte meg a hallgatóság. Ezután felvonultak az emelvény előtt a vitézi várományosok, majd felolvasták előttük a vitézi eskümnit, amelyet esküre emelt kézzel mondtak el az új vitézek. Az eskütétel után vitéz Magyarossy Sándor altábornagy, törzskapitány, a Vitézi Szék kiküldötte mondott meleg szavakat a vitézekhez.

Elő és művirág

KOSZORUKAT

készen és rendelésre szépen és olcsón készít

CZIRA virágüzlet Bémer-tér 2 sz. Telefon 17-66

Ezután vitéz Báthory-Szűcs Sándor ny. vezérőrnagy felszólalása következett, bejelentve, hogy bár be- tegsége munkájában gátolja ezután is, mint eddig tette, minden erejével tovább szolgálja a vitézi rend ügyeit.

Vitéz Joó Ferenc ügyvezető elnök mondott beszámolót ezután a Vitézi Társadalmi Bizottság egyévi működéséről és jövő évi munkatervéről. Előadta, hogy Biharmegye- ben 74 tiszti és 51 legénységi vitéz van nyilvántartva és eddig 190 vitéz kapott telket. Összes vitézek a várományosokkal együtt Biharmegyében 987-en vannak. A részletes beszámolót nagy figyelemmel hallgatták a vitézek. Beszélt még vitéz Kovács Antal kuriai bíró a vitézi kötelességek- ről, példaképpen állítva vitéz Nadányit és vitéz Joót a vitézek elé, kik munkájukkal behozták, hogy méltók címükre.

A teljes ülést dr. vitéz Nadányi János elnök zárta be, mely a Himnusz elénekülésével ért véget.

A avatás után szokásos lakoma, tekintettel a mostani helyzetre ezuttal elmaradt, helyette barátságos sörözésre gyűltek össze a vitézek a Széchenyi-vendéglő helyiségében.

A felavatott vitézek névsora a következő:

Balázs Albert Nagyvárad, Bunyitay liget 54, Bede József Margitta, Bihari Sándor Nagyszalonta Hitler Adolf-utca 10, Birtók József Albis, Bondár István Nagyszalonta Kálvin-u. 2, Czégé Lajos Nagyszalonta Gacsóji dűlő 2, Ceabai Márton Nagyszalonta Rákóczi u. 26, Csaplár József Székelyhid, Erdei Péter Gálospetri, Farkas Ferenc Jákóhodos, Fazekas János Nagyszalonta Alkotmány-u. 10., Fényes György Nagyvárad Limanova u. 54, Cs. Fodor Sándor Nagyvárad Kapucinus u. 5, Garaj Pál Bihar, Győri József Biharfélegyháza, Háromszéki József Mezőtelegd, Jakab János Ottomány, Létai Sándor Erkeserű, Lukács György Ottomány, Mihályfalvi János Ermsihályfalva, Mosoni József Monospetri, Nemes Dániel Erkeserű, Nagy Ferenc Örvénd, Oláh Sándor Hegyközszentimre, Szabó Ferenc Biharhárdószeg, Szabó Péter Nagyvárad Sator u. 9, Szalontai Mihály Biharidőszeg, Szegedi Lajos Bors, Tolnay József Piskolliget, Török János Eradony, Veres György Biharszentandrás, Nagy Béla Furta, Ördög József Barátka, Szarka Lajos szds. Nagyvárad 1. honv. lovas tü. oszt., Zathureczky József t. hdgy. Nagyvárad.

Vas-, fém-, celluloid- és fésűgyári munkások gyűlése

(Nagyvárad.) Kedden este fél 7 órakor a Nemzeti Munkaközpont vas-, fém-, vegyipar, celluloid és fésűgyári munkások fontos szakmai ügyben értekezletet tartanak. Az értekezlet célja a budapesti országos vas- és fémipari közgyűlés határozatainak ismertetése. Az elnökség ezután kéri a fenti iparágakban dolgozó munkás- ságot, hogy a jelzett időben pontosan és valamennyien jelenjenek meg a Munkás-otthonban.

Kávéházakban és vendéglőkben kéri a Magyar Lapok-at

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5. SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: 1 óra 4.30 P.
 3 óra 12.40 P.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

HAZAÉRKEZETT SZABADSÁGÁRÓL A POLGÁRMESTER. Nagyvárad, okt. 25. Dr. Soós István polgármester vasárnap este hazaérkezett egyhetes szabadságáról és hétfőn délelőtt megjelent hivatalában. A déli órákban különböző ügyosztályok előadói fogadta, majd értekezleten vett részt.

EZERPENGŐS PÁLYAZAT SPORTTELJESÍTMÉNYBEN IS KIVALÓ LEVENTÉK RÉSZÉRE. A Budapesti Ertesítő jelenti: Az ifjúság honvédelmi nevelésének és a testnevelésnek országos vezetője pályázatot tüzött ki, melynek értelmében 10 olyan 18 éven alul szegénysorsu hadiárva levante juthat fejenként ezer-ezer pengő jutalomhoz, aki kiváló levetemunkáján felül sportteljesítményben is kitűnt. A 10.000 pengő összegből minden hadtest területéről minden levante kap-ezerezer pengőt.

A PÉCSI JANUS PANNONIUS TÁRSASÁG KITÜNTETÉSE. Pécs, (MTI): A pécsi Janus Pannonius Társaságot a Klebelsberg-emlékéremmel tüntették ki.

Földregés volt Indiában. Lisszabonból jelentik: (MTI) Szombaton kecs este — az angol hírszolgálat szerint — Bombayból származó jelentés arról szólt, hogy Patnában kisebb aranyföldregés volt. Károkat eddig nem jelentettek.

ÖSSZEÜTKÖZT KÉT OLAJSZÁLLÍTÓ GŐZÖS. Lisszabon, (MTI): A floridai Palm Beachből hivatalosan közlik, hogy két olajszállítóhajó szerdán a floridai partok magasságában összeütközött. A legénység 88 tagja robbanás következtében életét veszítette. A két tartályhajó a tűz martaléka lett. Az egyik tartályhajón repülőgépek számára égett benzint volt. Mindössze 28 tengerész sikerült megmenteni.

Szívzélhűdés ért egy mezőtelegrázdát. Mezőtelegrádról jelentik: Negruth Pál borosteleki gazdát a faluvégen mező munká közben, szívzélhűdés érte, gétől és gyermekeitől különült s emiatti elkeseredésében vetett életének.

LELEPLEZTÉK ZIRCEN REGULY ANTAL SZOBRÁT. Zirc, (MTI): Zircen a közleg adakozásából és az apák hozzájárulásával szobrot emeltek Reguly Antal neves tudosnak, aki Körösi Csoma Sándor hatása alatt a finnugor nyelvokosság kutatásának ezentele életét. A szobrot Szinyei-Merse Jenő váll- és közoktatásügyi miniszter jelenlétében vasárnap leplezték le Zircen ünneplés keretében. A szoborleplezését követő társaságban Szalay János községi bíró hatóság beszédben köszöntötte Szinyei-Merse minisztert, hangsúlyozva, hogy Zirc község nagyrészt lakossága német származású, de hűség magyar.

BUTOROKBÓL ma is nagy választék
 ARTA butorüzlet Pannonia épület
 Bethlen István-utca 2.

HARMADIK SZÜLŐI ÉRTEKEZLET AZ ORSOLYA ZÁRDÁBAN. A harmadik szülői értekezleten Békty Ferenc hittanár a „Modern ember lelki problémái” és Cséfalvay Gabriella testnevelési tanár a „Test a lélek szolgálatában” címmel tartottak értékes előadást. Békty Ferenc hittanár előadásában hangsúlyozta, hogy a mai modern ember szociális, világuzeti és val-láserkölesi felfogásában hiányzik a keresztényi és krisztusi gondolkodás, ezért megoldatlanok és nehezek a mai ember problémái. „Ember légy Krisztus-síbb!” Ezt kellene minden ember szívébe beírni és akkor megváltoznék a világ képe. A magyar faji öntudat ki-emelését hangsúlyozza az előadó a nevelésben, mivel a magyar természetze-rüleg hajlik a jóra és szépre — az er-köleség faji vonás. Cséfalvay G. tanár-nó, miután ismertette a testnevelés fon-tosságát az egészség és testi fejlődésre vonatkozóan, kitért a testnevelés lélek-nevelő hatásaira, amennyiben az erős akarat, kitartás és fegyelem a testileg is edzett lélek tulajdonsága. Kéri a ked-ves szülőket a saját gyermekük érdeké-ben a testnevelés alóli felmentések csökkentésére. Mind a két előadást a szülők érdeklődése kísérte.

Öngyilkos lett családi állapota miatt. Margittáról jelentik: Mint a nagyva-radi ügyészségnek jelentették, Margitta községben Bicskei Antal lakos öngyilk-ságát szándékból felakasztotta magát és meghalt. Tettének oka, hogy felesé-gétől és gyermekétől különült és emiat-i elkeseredésében vetett véget életének.

ÖSSZEÜTKÖZT KÉT NEHEZ BOMBÁZÓ. Amsterdam, (MTI): A Né-met Távirati Iroda jelenti: Az angol hírszolgálat jelenti Mountain Homeból, hogy két nehéz bombázó összeütközött a levegőben. A szerencsétlenség során hír szerint tizenöt-husz ember vesztet-te életét.

Uj ifjúsági folyóirat. A magyar ifju-eág eziklaszilárd világnézetű elmélyíté-sére „Sziklán állunk” címmel új folyó-irat indult. A lap fiatal értelmiségünk világnézetű, kulturális és szociális képzését tüzte ki célul. Szerkeszti az Actio Catholica főiskolai bizottságának meghívására dr. Szappanos Béla, a műegyetemi katolikus ifjúság lelkesze.

ARANYDIPLOMÁS ORVOS. A Magyar Tudósító jelenti: A Pázmány Péter Tudományegyetem orvoskari tanári tesület aranydiplomával tüntette ki dr. Halász Henrik budapesti orvost, volt egyetemi tanársegédet, aki orvosirodalmi és közegészségügyi t-ren felszázadot meghaladó időn át hasznos munkálkodást fejtett ki a köz javára.

16 sokgyermekes család kapott házat Bóta községben. Bótáról jelentik: (MTI) Bóta községben Kádár Levente belügyi államtitkár vasárnap adta át 16 sok-gyermekes családnak az Országos Nép és Családvédelmi alap által épített 16 házat. Ebből az alkalomból Bótára ér-kezett vitéz Lukács Béla tárcanálkülv miniszter és Bornemissza Géza ipar-ügyi miniszter is.

Két világhírű francia író á' modta és alkotta meg ezt a filmet, mely a legszebb francia filmek közül is kimagaslik!

A pék felesége

Két főszereplője: **RAIMU** és **GINETTE LECLERC**
 a színijátás legnagyobb emberi magaslatára emelkedik

Csak 16 éven felülieknek! Bemutató szerdán az **APOLLO**-ban

Ma bemutató! **BELVAROSI**

Rombadőlt álmok

Heinrich George és Olga Csehova monumentális filmje

A leg-ikerültebb magyar vígjáték

Mátyás rendet csinál

Főszereplői: Lukács Margit, Német Romola, Erdélyi Mici, Mály Gerő, Szilassy, Feleky

Hétfőn utoljára: **Az 5-ös számú órház** Keddtől a CASINO-ban

115 ezer embert veszített eddig az amerikai hadsereg. Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Mint a brit híriroda jelenti Washingtonból vasárnap hivatalosan közölték, hogy az Egyesült Államok haderejének vesz-tésege október 24-ig összesen 115.885 ember.

Betörők jártak a Schlauch-téren. Nagyvárad, október 25. Özvegy Ormay Ottóné nyugalmazott postacellenőr neje jelentette a rendőrségnek, hogy vasár-nap délután ismeretlen tettesek ál-kulccsal behatoltak a Schlauch-tér 11. szám alatti lakására, ahonnan arany nyakláncot, Mária Terézia aranytal-éért, ezüst vitézégi érmét és egyéb ér-téket elloptak. Kára 2000 pengő. A rendőrség bevezette a nyomozást.

Csungkíngha neveztek ki Törökország madridi követét. Lisszabonból jelentik: (MTI) Törökország madridi követét az angol hírszolgálat jelentése szerint csungkíngha nagykövét nevezték ki.

50 sterlingre ítélték Benes unokaöcs-ését. Lisszabonból jelentik: A londoni bíróság csütörtökön mondott ítéletet abban a rágalmazásai perben, amelyet Prehala tábornok indított Bohus Be-nos, a Csehszlovákia című lap kiadója ellen, aki Benes Eduard unokaöcse. A Csehszlovákia múlt évi január 2-iki számában azt állította Prehala tabornok-ról, hogy hűtlenül viselkedett hazájával szemben. A védelem tagadta, hogy a cikk a tábornokra vonatkozott, vagy hogy a tábornok becsületébe vá-gott volna. A bíróság azonban becsü-letsértőnek találta a cikket s ezért 50 sterling pénzbírságot ítélt meg Prehala tábornok javára.

Az angol hazai védőrség egységet gyakorlatoztak Londonban. Amszter-damból jelentik: (MTI) A NTI jelenti: Mint a brit híriroda közli, a hazai véd-őrség egységei vasárnap Londonban gyakorlatoztak a légiuton szállított el-lenséges csapatok elleni elgondolás alapján.

A hit és katolikus missziók napja Spanyolországban. Madridból jelentik: (MTI) A NTI jelenti: Vasárnap egész Spanyolországban megülték a hit és a katolikus missziók napját. Egész spa-nyol sajtó hosszú vezércikkeket közöl ezzel kapcsolatban, és kiemeli, hogy Spanyolország hoeszu évszázadokon keresztül a katolikus hit előharcosa volt.

SZINHÁZ

„Ártatlan vagyok” kedden és szerdán este 7 órakor

dán este háromnegyed 7-kor. Az első népművelési előadás kere-tében hétfőn este kivételesen fél 7 órai kezdettel *Az ember tragédiája*, Madách Imre örökbecsű remekműve kerül színre. Jegyek *filléres helyárak-kal* a színházi pénztárnál válthatók! Lucifer: Horváth Jenő.

Ártatlan vagyok! A bombasikerű, kacagató vígjáték-újonság Jurik Julesi felléptével kedden és szerdán este háromnegyed 7 órai kezdettel is-mét a színház műsorán van, hogy 3 órán keresztül megkacagtassa a kö-zönséget Figyelem! Csak felnőttek-nek!

A két kapitány. Erdélyi Mihály nagyszerű légiós operett-újonságát csütörtökön este mutatja be a szín-ház bemutató bérlet keretében. Szabó Ernő rendezésében. Budape-sten több, mint 150 előadást megért újonságot gyönyörű kiállításban mu-tatja be a Szigligeti Színház, Kovall István diszleteivel. Főszereplők: Lányi Emmi, Antal Erzs, Göndör Klári, Szögi Arany, Szabó Ernő, Gu-lácsy Albert, Halasi Gyula, Barys Béla. Pénteken A-bérlet, a többi na-pokon bérletszűnet.

Szöktetés a szerályból című Moz-zart-opera előadása november 10-én lesz Szabó Ilonka, Raffay Erzs, Kó-réh Endre, Szabó Miklós és dr Sándor István, m. kir. operaházi mű-vészek felléptével. Az előadást Áb-rányi Emil vezényli.

HETI MŰSOR:

Hétfőn este fél 7 órakor: *Az ember tragédiája.*

Kedden este háromnegyed 7 óra-kor: *Ártatlan vagyok!*

Szerdán este háromnegyed 7 óra-kor: *Ártatlan vagyok!*

Csütörtökön este háromnegyed 7 órakor: *A két kapitány.* — bemutató bérlet.

Pénteken este háromnegyed 7 óra-kor: *A két kapitány* — A-bérlet.

Szombaton délután egynegyed 4 órakor: *Egy nap a világ.*

Étkezni és szórakozni jöjjen

a Mátyás Etterembe

Szilágyi Dezső-utca 5. Telefon 18-50

Izletes kovvha Kitűnő italok

Tisztoiselői ebéd **P 2:10** Ettermünk minden hétfőn zárva

A vácas egyheti népmozgalma

SZÜLETÉS:

Jónás Béla népzeneész leánya. Amália. Kovács Sándor napszámos leánya. Irén. Domány Sándor MÁV fékező leánya. Magdolna, dr. Bartha László körorvos fia. László, Tarsoly Ferenc temetkezési vállalatvezető leánya. Anna, Boros István asztalossegéd leánya. Irma, Rosinger Mór pincér leánya. Mária, Kanczil József kályhás segéd fia. Tibor. Pap Ferenc napszámos fia. Ferenc, Pap Ferenc napszámos fia. Barnabás, nemes Várady Géza m. kir. huszár alezredes fia. Zoltán, Bordás József molnár segéd leánya. Erzsébet, Gajzágó Imre városi tűzoltó fia. Attila, Stoianof János kelesztés mester leánya. Katalin, Ács József felőrőzkészítő segéd leánya. Katalin, Sárosi Ernő villanyzerelő segéd leánya. Éva, Nagy Gyula napszámos leánya. Vilma, Somi Sándor községi tisztviselő fia. Attila, Farkas János vincellér fia. János, Bigus János asztalos segéd fia. Sándor, Ladányi Gábor műszerész mester leánya. Zsuzsanna, Butka Miklós nyug. rendőr leánya. Anna, Konkoly Mihály tőzsőrmester leánya. Ildikó, Márton Mihály gépjávitó segéd fia. Attila, Szilágyi István erdőőr fia. Vilmos, Máté István vendéglovas leánya. Terézia, Kocsis Jenő napszámos leánya. Ilona, Éberlein Ferenc kirakattrendező fia. Miklós, Mészáros István postasegéd ellenőr leánya. Zsuzsanna, Nyüvedy Bálint gulyás leánya. Juliánna, Raposa József m. kir. fegyver szak. őrmester fia. József.

HÁZASSÁG:

Juhász Gábor favágó és Kis Mária. Bánkúti József m. kir. rendőr és Rimóczi Klára. Türi János magántisztviselő és Tarsang Ilona. Balogh Péter gépalkalmazott segéd és Gránitz Irén. Turzai Ferenc MÁV vonatvezető és Irinyi Ágnes. Györi Sándor gépkocsivezető és Iván Juliánna. Maták Gábor fűszerkereskedő segéd és Somogyi Lujza. Mikló Sándor pincér és Marosán Zsuzsanna. Benedek György Hangya ellenőr és Bajó Vilma. Kovács János MÁV fékező és Fazekas Ilona. Szűcs Gyula gépkocsivezető és Lipniczky Etelka. Bányai Zoltán műszaki rajzoló és Csávásy Magdolna.

HALÁLOZÁS:

Bartos Miklós 2 hetes. Weil Károly 73 éves. Doros Kerekes Lajos 38 éves. Koszta Juliánna 5 hónapos. özv. Hecht Szmichené. Kasziner Eiga 65 éves. özv. Gitye Jánosné. Arany Juliánna 77 éves. özv. Schlieder Mihályné. Bradács Franciska 88 éves. Cziba Imréné. Petrucz Rozália 50 éves. özv. Arany Lajosné. Deutsch Fanni 61 éves. Wirtschafter Armin 68 éves. Furti György 77 éves. Abraham Dávidné. Grosz Ilona 51 éves. Weisz Adolfné. Kohn Veronika 78 éves. Seregi Bálint 63 éves. Borsi János 5 éves. özv. Jakabfy Imréné. Góga Mária 67 éves. Varga János 59 éves. Ladányi Zsuzsanna 3 napos. Tóth Jánosné. Palotás Mária 61 éves. özv. Birnfeld Mózsné. Bires Regina 81 éves. Bajla Jánosné. Bödő Ágnes 64 éves. Madar Iholya 9 hónapos. Mester József 15 éves. Sajtó Eszter 50 éves. Seres Kálmán 20 éves. özv. Gezserán Lajosné. Szabó Juliánna 66 éves. ifj. Orth Győző 5 éves. özv. Mező Imréné. Mörtez Zsuzsanna 52 éves. Lakó Mihály 69 éves. Szörös Mihályné. Kalmár Juliánna 68 éves. Steiner Jenő 70 éves.

**Hirdessen
a Magyar Lapokban**

SPORT

Vasárnapi szép győzelme után három ponttal vezet a NAC

Már szinte unalmassá válnak az a megállapítással, hogy „ez a forduló aztán ismét nagy meglepetéseket hozott”. De kénytelenek vagyunk hétről-hétre ismétlésekbe bocsátkozni, mert ahogy beljebb és beljebb haladunk az őszi fordulókba, ugyanolyan mértékben születnek meg vasárnaponként a mind vaszkosabb meglepetések. De vajon ki is hitte volna, hogy az utolsóelőtti BSzKRT nagy gólaránnyal fogja kiporolni a veretlen bajnokjelölt Gámmát, vagy hogy az Ujpest Kolozsváron is otthagya mind a két pontot, de kevesen számítottak a bajnokcsapat újabb ver-

ségére is. A Fradi döntetlenjét már nem is számítjuk a meglepetések közé. A NAC igen kemény küzdelmet vívott az Elektromossal, de annál értékesebb ez a győzelem, mert a többi nagyok vereségével ez a forduló legalább 8-9 pontnyereséget jelent a NAC-nak. A bajnoki rangsornak egyébként érdekes alakulása, hogy a KAC, Ujpest legyőzésével az előkelő második helyre lépett elő és így jelenleg a két erdélyi csapat a listavezető.

A nyolcadik forduló mérkőzése a következőképpen zajlott le:

Nagyvárad—Elektromos 4:3 (2:1)

Budapest. Latorca-utcai pálya. Játékvezető: Kiss M. 8.000 néző.

A két csapat a játékvezető sipjelére a következő játékosokkal lépett a pályára:

Nagyvárad: AC: Vécsey, Mészáros, Ónody, Szegedi, Lóránt, Deményi, Perényi, Barna, Sárvári, Bodala Tóth III.

Elektromos: Bakon, Kapocsy, Kálai, Pázmándi, Gajdos, Buzási, Zlitoszky, vitéz Hidegkuthi, Marosi, Dobos, Pálkás.

Változatos élenkíráma, élvezetes mérkőzést vívott a két csapat. Az Elektromos csapata jó játékkal végig méltó ellenfele volt a NAC-nak. A mérkőzésen a Nagyvárad csapata lépett fel támadólag, de a 10-ik percben az Elektromos csatárai előtti nyílt jó alkalom gólszerzésre. Marosi lövése azonban elkerülte a kaput.

Ismét nem adott meg a játékvezető egy érvényes NAC-gólt

A 12-ik percben Sárvári átadásából, Barna közelről hálóba fejele a labdát. A játékvezető először megítélte a gólt, de a határbíró kérdése után az ítéletet visszavonta. A 15-ik percben érte el a NAC első érvényes gólját kapu előtti kavardásból. Tóth III. a kapuba sodorta a labdát. (1:0.) Az Elektromos a gól után rögtön támadásba lendült, de a Pálkás által lött legelőn kívül, egyéb eredményt nem adott elérni. A 30-ik percben Bodola jó labdát adott Perényinek, de a szélső kitűnő helyzetből a labdát a kapu mellé rug-

ta. A 42-ik percben újabb NAC-gólt esett. Sarokrugás után Bodola Sárvárhoz továbbította a labdát, aki azt a hálóba juttatja. (2:0.) A 44-ik percben Hidegkuthy egyéni játék után élesen lő kapura, a labdát Vécsey fogta ugyan, de a befutó Marosi a kapus kezéből a hálóba rugta. (2:1.) A közönség élénken tüntetett a játékvezető ellen.

Szünet után, rögtön az első percben gólt ér el a NAC. Tóth III. beadását Sárvári értékesítette. (3:1.) A váratlan gól az Elektromos csapatát nem törte le és a 15-ik percben Marosi szépit az eredményen. (3:2.) A 17-ik percben Tóth III. a vetődő Bakon mellett elérte a NAC negyedik gólját. (4:2.) Az Elektromos újult erővel támadott és a 20-ik percben Marosi góljával javít az eredményen. (4:3.) Ezután is végig élvezetes játék foly. A védelmek mindkét részén kitűnően működtek úgy, hogy több gól nem esett. Kiváló játékot nyújtott a NAC balszárnya. Az Elektromosból Pázmándy és Marosi volt a legjobb.

BSzKRT — Gamma 4:1 (2:0.)

Debrecen DVSE — Szolnoki MÁV 0:0 (0:0.)

Kolozsvár: KAC — Ujpest 4:2 (2:2.)

Diósgyőr: DiMÁVAG—SalBTC 2:1 (2:1.)

Kispest — SzVSE 3:1 (1:0.)

Ujvidék: UAC — Ferencváros 0:0 (0:0.)

Vasas — Csepel 2:0 (1:0.)

MTV II—NAC III 2:1 (0:0.)

NAC II—Gyulai AC 4:1 (2:1.)

Biztosan győztek a MÁV öklövők Miskolc öklövői ellen

Igen szép közönség előtt folyt le vasárnap a Szigligeti színházban a helyi MÁV és a Miskolci VSE öklövő versenye. A viadalból kiemelkedett a Vass testvérek szép győzelme és Konrád kiütéses győzelme.

Az eredmény a következőképpen alakult:

Szalay—Gerakovics, győz Gerakovics MVSE. Fekete—Veress, győz Fekete MVSE. Vass II—Kisbarna, győz Vass II MÁV. Szántó—Semsoch, győz Szántó MÁV. Vincze—Kelemen, győz Kelemen MVSE. Vass I—Lcu-

gyel, győz Vass I MÁV, Varga—Tóth döntetlen, Nagy—Horváth, győz Nagy MÁV, Konrád—Holló, győz Konrád MÁV, Krajcsovics—Tóth, győz Tóth MVSE.

KIADÓTULAJDONOS:

szent lászló-nyomda r. t.

A szerkesztési felet

Dr. Paál Árnád

titkár

A kiadásért felet

Dr. Virág Jeromos

titkár

Készült a Szent László-nyomda r. t.

körforgógépén Nagyvárad, Szilágyi

újság 5. szám

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Télikabátot ruhát legjobban vehet, eladhat Molnárnál, Bémer-ter 1. 919

Üzlethelyiség berendezéssel családi okok miatt azonnalra átadó. Cim a kiadóban. 931

Eladó kredenc, kettős rézagy, zongora, könyvtérkény, ágysodrony. Cim a kiadóban. 946

Biciklilámpához dinamót megvételre keresek. Cimeket a kiadóba kérek. 936

Si-ruhát magas alakra jó állapotban megvételre keresek. Cimeket a kiadóba kérek. 935

Megvételre keresek kertés magánházat. Cimeket kiadóba kérek. 933

Női 37. jó állapotban lévő bőrszimat megvételre keresek. Cimeket a kiadóba kérek. 934

Kombinátszoba, konyha, rekamer eladó. Verő asztalos, Kapucinus-u. 11. 735

Clayton-Shuttlesorth gyártmányú eséplő és kazán, teljes felszereléssel, üzembékes állapotban eladó. Barátky Béla, Gyár-utca 43. Telefon 27-60. 942

Hűlőléle

Fertőtlenítést, poloska, moly és mindenféle férgek irtását 38 év gyakorlati vállalja, Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27-56. 913

Paragázzal poloskát, molyt, petét mindenből felelősséggel irtja, Csutorás Szigligeti-u. 7. Telefon 14-21. 964

Szakképzett kereskedő ipar eng. rendelkezik fűszer, vas és vegyes keres. kedéshez, melőbbi üzlet átvételre 60000 pengőig társat keres. Cim Alsódorogosi-ut. 45. 934

Gépelést saját gépemmel vállalom. Cim a kiadóban. 929

Hosszas irodai gyakorlatiallal bíró komoly urinó tisztviselőnő állást keres. Cimeket „Szorgalmas” jelígre a kiadóba. 945

Könyvelést, üzleti könyveknek felkötését, vezetését, ügyvitel szervezését és felülvizsgálást szakezerüen és lelkiismeretesen intézi, adóügyekben felvilágosítást, segítséget nyújt Tóth Gizella könyvelési irodája, Csengeri-utca 8. Telefon hívószám 29-26. 528

Varrógépjávitás egy évi felelősséggel, Jakab műszerész, Kossuth-utca 5. 729

Fűszerüzlet berendezéssel, szobával kiadó, Francia-utca 34, délután 2-4-ig. 940

Állást nyec

Főmosónót havi 200 pengő fizetéssel felvesz a Rimanóczy szálloda. 933

Bejárónót keresek fél napi elfoglaltságra, azonnalra, Cim a kiadóban. 937

Mindenest jó bizonyítvánnyal azonnalra felveszek. Cim a kiadóban. 938

Vörösmarty, Petőfi-utca környékén lakó lapkihordókat azonnalra keresünk. Jelentkezés a Magyar Lapok kiadóhivatalában.

Podráznót és tanuló lányt felvesz a Körösparti Hölgyfodrászat. 939

Lakás

Üres szobát központban vagy az állomás közelében keres tisztviselőnő. Cimeket „Azonnalra” jelígre a kiadóba kér. 932

Keresek központban szép butorozott szobát, fürdőszoba használattal. Cimeket „Sürgős” jelígre a kiadóba kérek.

Keresek szoba-konyhás lakást központban. Cimeket a kiadóba kérek. 939

Elveszett

Elveszett karkötőóra a Szilágyi Dezső-utcából az olasz út feléig. Beosulási megatlaló hozza a kiadóba, jutalmat kap.

Huszonnegyediken Pray György-utca 5. előtt fáj arany fülbevaló elveszett. — Megtalaló jutalomért vigye Rimanóczy Lukács György-utca 49. 944